



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobkyně: 1) **N. T.**, st. příslušnost: X
2) **S. M.**, st. příslušnost X
obě X
zastoupené Mgr. Pavlínou Zámečnickovou, advokátkou
Milady Horákové 13, 602 00 Brno

proti
žalované: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie**
Olšanská 2, P. O. Box 78, 130 51 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 4. 2024, č. j. CPR-30063-19/ČJ-2023-930310-V241,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 8. 4. 2024, č. j. CPR-30063-19/ČJ-2023-930310-V241, *se ruší a věc se vrací* žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je *povinna* zaplatit žalobkyním na náhradě nákladů řízení částku 12 729 Kč k rukám jejich zástupkyně Mgr. Pavlíny Zámečnickové, advokátky do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Policie uložila první žalobkyni povinnost opustit území České republiky. Soud již dvakrát zrušil rozhodnutí žalované v této věci. Neodůvodnila přezkoumatelně, proč tu podle ní žalobkyně pobývala neoprávněně. Byl tu spor o to, zda jí vznikla fikce pobytu podle § 87y zákona o pobytu cizinců po podání žádosti o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU/ČR. Tím je druhá žalobkyně. Žalovaná si za účelem posouzení této

otázky vyžádala spis Ministerstva vnitra. A rozhodla znovu stejně. Žalobkyně však nyní namítají, že je s takto doplněným spisem žalovaná neseznámila.

II. Relevantní procesní okolnosti

2. Rozsudkem ze dne 29. 2. 2024, č. j. 41 A 20/2023-52, zdejší soud zrušil předchozí rozhodnutí žalované („zrušující rozsudek“). Ta zamítla odvolání žalobkyň a potvrdila rozhodnutí Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje („krajské ředitelství“) ze dne 27. 6. 2023, č. j. KRPB-129590-80/ČJ-2021-060026-SV. Krajské ředitelství tímto rozhodnutím uložilo první žalobkyni povinnost opustit území podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Soud ve zrušujícím rozsudku zavázal žalovanou, aby napravila vadu nepřezkoumatelnosti svého rozhodnutí. Nebylo totiž jasné, proč první žalobkyni nesvědčila fikce pobytu podle § 87y zákona o pobytu cizinců v souvislosti s její žádostí o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU/ČR ze dne 19. 7. 2021. Nebylo zřejmé, že by první žalobkyně nemohla být rodinným příslušníkem občana EU/ČR. I žalovaná tehdy ve svém rozhodnutí připustila, že první žalobkyně „zřejmě (...) spadá pod kategorii rodinného příslušníka občana Evropské unie“.
3. Žalovaná si po zrušujícím rozsudku krajského soudu dne 4. 3. 2024 vyžádala od Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky („OAMP“) kopii spisu k řízení o žádosti první žalobkyně o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU/ČR. OAMP jí dne 25. 3. 2024 poskytl jeho fotokopii. S tímto svým postupem a doplněním správního spisu žalobkyně neseznámil. A rozhodnutím ze dne 8. 4. 2024, č. j. CPR-30063-19/ČJ-2023-930310-V241 („rozhodnutí žalované“), znovu zamítl odvolání žalobkyň.
4. V samotném rozhodnutí žalovaná uvádí, že si pořídila fotokopii spisu OAMP, aby mohla posoudit, zda první žalobkyni svědčila fikce pobytu a zda její pobyt dne 19. 7. 2021 byl neoprávněný. Po opětovném posouzení se ale rozhodl znovu potvrdit rozhodnutí krajského ředitelství. První žalobkyně podle něj není rodinným příslušníkem občana EU. Zákon totiž přiznává toto postavení pouze cizinci, který je závislý na výživě nebo péči poskytované občanem EU, nikoliv naopak, jak tomu podle tvrzení žalobkyň bylo v jejich případě. Žalobkyně spolu ani bezprostředně před vstupem první žalobkyně na území ČR nežily.
5. Žalovaná v rozhodnutí poté uvedla, že odkazuje na správní řízení vedené před OAMP, jehož kompletní spisový materiál je součástí spisu i v této věci. Je v něm jasné uvedeno, proč nelze na první žalobkyni pohlížet jako na rodinného příslušníka občana EU, tedy z jakého důvodu jí nebyla přiznána fikce pobytu podle § 87y zákona o pobytu cizinců. Žalovaná dodala, že žádost první žalobkyně byla zamítnuta z důvodu nesplnění požadavků, a že první žalobkyně podala proti rozhodnutí OAMP odvolání. Podle žalované tedy daná žádost v žádném případě neopravňuje první žalobkyni k pobytu na území ČR, ani jí nezakládá fikci pobytu podle § 87y zákona o pobytu cizinců. Dne 19. 7. 2021 proto první žalobkyně pobývala na území ČR bez platného pobytového oprávnění (str. 7 rozhodnutí žalované). Žalovaná pak popsala, proč podle ní povinnost první žalobkyně opustit území neporušuje právo na respektování soukromého a rodinného života žalobkyň.

III. Žaloba a vyjádření žalované k žalobě

6. Žalobkyně namítá, že žalovaný před vydáním rozhodnutí doplnil podklady pro vydání rozhodnutí připojením kompletní fotokopie spisu OAMP, ze kterého při svém rozhodování vycházel. Po doplnění těchto podkladů však žalovaný žalobkyním v rozporu s § 36 odst. 3 správního řádu nedal možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, vyjádřit se k

nim a případně navrhnout jejich doplnění. Žalobkyně tuto možnost nedostaly ani v řízení vedeném u OAMP.

7. Ve zbytku žaloby žalobkyně namítají, že první žalobkyně je podle § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců rodinným příslušníkem občana EU – druhé žalobkyně. Měla tedy právo pobývat tu do nabytí právní moci rozhodnutí o její žádosti o povolení k přechodnému pobytu. Žalovaná také s ohledem na značnou délku řízení nezjišťovala a nepřihlédla k případným změnám skutkového stavu v případě posuzování přiměřenosti zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyň.
8. **Žalovaná** ve vyjádření k žalobě uvedla, že ze spisového materiálu vyplývá, že se obě žalobkyně prokazatelně seznámily se spisem OAMP dne 27. 6. 2023. V rámci odvolacího řízení si žalovaná spis OAMP jen vyžádala a přiložila ho ke svému správnímu spisu. Takto jej zaslala i soudu.

IV. Posouzení věci krajským soudem

9. *Žaloba je důvodná.*
10. Podle § 36 odst. 3 správního řádu platí: „Nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům *před vydáním rozhodnutí ve věci* dána možnost *vyjádřit se k podkladům* rozhodnutí; (...)“.
11. Ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu je promítnutím ústavně zaručeného procesního práva vyjádřit se ke všem prováděným důkazům podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Jde o projev obecné zásady kontradiktornosti (zásady „střetu argumentů“), která se přiměřeně použije i ve správním řízení (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 23. 8. 2007, sp. zn. II. ÚS 262/06, a ze dne 3. 3. 2005, sp. zn. II. ÚS 329/04). Funkcí a účelem těchto ústavních záruk je vytvoření prostoru, ve kterém účastník řízení může účinně uplatňovat námitky a argumenty, které mohou ovlivnit rozhodování orgánu ochrany práv (tj. soudu nebo jiného zákonem stanoveného orgánu ve smyslu čl. 36 odst. 1 *in fine* Listiny základních práv a svobod). S těmito námitkami a argumenty se pak daný orgán musí v rozhodnutí náležitě vypořádat. Cílem je i prevence toho, aby účastník řízení měl první příležitost vyjádřit se ke konkrétní rozhodné skutečnosti až v opravném prostředku (žalobě), nebo aby dokonce žádnou takovou příležitost nedostal (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 17. 5. 2023, čj. 41 Az 4/2023-58, bod 15).
12. Popsané ústavní záruky také brání vzniku překvapivých rozhodnutí. A v neposlední řadě napomáhají tomu, aby rozhodování veřejné moci mělo potřebnou kvalitu. Prostor pro účastníky řízení, aby se vyjádřili k podkladům, na nichž má budoucí rozhodnutí stát, jim totiž umožňuje upozornit na jejich slabá místa. Mohou nabídnout jiný pohled na to, co z podkladů plyne. V jejich kontextu mohou zdůraznit, co vše považují za důležité. Správnímu orgánu nic z toho bez podobných tvrzení účastníka řízení nemusí dojít. Jeho rozhodnutí pak nebude tak kvalitní, jak by mohlo a mělo být. Kýžené kvality totiž může dosáhnout jen rozhodnutí, které se poctivě vypořádává s dobrým vyjádřením těch, o jejichž práva jde. Právo vyjádřit se k věci tedy ve skutečnosti napomáhá i orgánům ochrany práv, aby lépe rozhodovaly (srov. výše citovaný rozsudek zdejšího soudu 41 Az 4/2023-58, bod 16).
13. Aby účastník řízení mohl tato svá práva uplatnit a vyjádřit se k podkladu, o který se správní orgán opřel, musí samozřejmě vědět o přítomnosti tohoto podkladu ve spise, a možnosti, že se o něj správní orgán opře. Žalovaná však žalobkyně o připojení spisu OAMP vůbec neuvědomila. A dva týdny po jeho obdržení znovu ve věci rozhodla v jejich neprospěch. Přitom se ve svém rozhodnutí opřela i o skutečnosti plynoucí právě ze spisu OAMP. Jasně

z něj podle ní plynulo, proč nelze na první žalobkyni pohlížet jako na rodinného příslušníka občana EU, a proč jí tedy nesvědčila fikce pobytu podle § 87y zákona o pobytu cizinců. Přičetl v neprospěch žalobkyň i to, že OAMP žádost první žalobkyně zamítnul „z důvodu nesplnění požadavků“. V její prospěch naopak nevzal v potaz, že podala proti rozhodnutí OAMP odvolání, byť tuto skutečnost zmínil.

14. Žalobkyně ovšem nedostaly příležitost zareagovat na dopady obsahu spisu OAMP pro řízení o uložení povinnosti první žalobkyně, aby opustila území ČR. Nemá proto význam, že se více než rok před vydáním rozhodnutí zmocněnec první žalobkyně seznámil se spisem OAMP v rámci řízení o žádosti první žalobkyně o povolení k přechodnému pobytu, jak žalovaný namítá ve vyjádření k žalobě. Jde o to, co žalobkyně mohly namítat vůči obsahu spisu OAMP v kontextu, jenž vytvářel pro řízení, ve kterém správní orgány první žalobkyni uložily povinnost opustit území podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Paleta argumentů, které mohly vznést v kontextu použití informací z nepravomocně skončeného řízení, ve kterém první žalobkyně podala odvolání proti rozhodnutí OAMP vydanému v prvním stupni, mohla být široká.
15. Rozhodnutí žalované proto bylo pro žalobkyně překvapivé. Nikoliv v tom, co přesně spis OAMP obsahoval, ale v tom, že ho žalovaná v neprospěch žalobkyň použila i právě v řízení o povinnosti první žalobkyně opustit území. Žalobkyně přitom nemohly tento postup a zejména závěry, které po připojení kopie spisu OAMP žalovaná z tohoto spisu vyvodila, jakkoliv ovlivnit. Nemohly upozornit na slabá místa takto nově vytvořeného kontextu rozhodování žalované. Nebo zdůraznit, co považují za důležité. A domoci se toho, aby na to pak žalovaná zareagovala a vypořádala se s tím.
16. Z těchto důvodů žalovaná podle soudu porušila § 36 odst. 3 správního řádu, pokud nedala žalobkyním možnost se před vydáním rozhodnutí vyjádřit ke všem podkladům rozhodnutí, tedy i dopadům obsahu spisu OAMP na toto řízení o uložení povinnosti žalobkyně opustit území. Tuto možnost musí žalobkyně v dalším řízení před žalovanou nyní dostat.
17. S ohledem na právě uvedené soud považuje za nadbytečné vypořádávat zbylé námitky. Předjímal by tím ostatně, co ještě žalobkyně mohou vznést v řízení před žalovanou a zejména možné posouzení těchto námitek žalovanou.

V. Závěr a náklady řízení

18. Soud z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí žalované pro nezákonnost [§ 78 odst. 1 soudního řádu správního] a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 soudního řádu správního). Právní názor soudu (viz bod 16 výše) žalovanou váže (§ 78 odst. 5 soudního řádu správního).
19. Žalobkyně byly ve věci úspěšné, proto jim vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalované (§ 60 odst. 1 soudního řádu správního). Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalované povinnost uhradit jim do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 12 729 Kč. Tato částka se skládá z částky 9 920 Kč za dva úkony právní služby právní zástupkyně žalobkyň pro každou ze dvou žalobkyň – příprava a převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu] a podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] – snížené při zastupování dvou nebo více osob o 20 % za každou takto zastupovanou osobu (§ 12 odst. 4 advokátního tarifu). Tarifní hodnota úkonu činí 50 000 Kč [podle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. Odměna za jeden úkon právní pomoci snížená o 20 % proto činí 2 480 Kč. K částce 9 920 Kč třeba dále připočíst paušální náhrady hotových

výdajů za dva úkony právní služby 300 Kč (podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu) a DPH ve výši 2 209 Kč. Celkově tedy 12 279 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 14. května 2024

Martin Kopa, v. r.
samosoudce